

Park Souběžná, Brno - Židenice

Architektonická studie

objednatel: Statutární město Brno
Dominikánské náměstí 196/1, 602 00 Brno
autor: Ing.arch. Jiří Markevič / Public Atelier
tel: 776 765 363, jiri.markevic@gmail.com
Ing.arch. Vendula Markevičová, Ph.D. / Public Atelier
tel: 736 200 553, vendula.markevicova@gmail.com
datum: listopad 2024

A TEXTOVÁ ČÁST

- koncepce řešení prostoru
- zpevněné plochy a hospodaření s dešťovými vodami
- vegetace
- propočet

B VÝKRESOVÁ ČÁST

B.1	Situace širších vztahů	M 1:2000
B.2	Problémový výkres - vyhodnocení rizik a limitů v území	M 1:600
B.3	Koordinační situace	M 1:600
B.4	Celková situace návrhu	M 1:600
B.5	Situace návrhu centrálního prostoru	M 1:250
B.6	Koncepční a funkční schémata	
B.7	Návrhy typů zpevněných povrchů - inspirační foto	
B.8	Návrhy typů mobiliáře - inspirační foto	
B.9	Návrhy typů herních prvků - inspirační foto	
B.10	Návrhy typů vegetačních prvků - inspirační foto	
B.11	Axonometrie návrhu	
B.12	Perspektivy návrhu	

Park Souběžná

Řešené území se nachází v Brně v Židenicích ve středové části sídliště Juliánov. Na východ od řešeného území se rozprostírá parkově upravené Juliánovské náměstí, veřejné koupaliště a objekt s obchody a službami. Na západ se nachází obdobně řešený blok bytových domů, kde však nej širší část veřejného prostranství zabírá zahrada MŠ. Na jih od řešeného území se nachází ZŠ Krásného a níže tramvajová trasa při ulici Pod Sídlištěm. Na sever u vede hlavní příjezdová trasa po ulici Bělohorská, kde jsou situovány i dvě zastávky MHD a dále za ní zástavba s rodinnými i bytovými domy. Z výše uvedeného popisu je patrné, že řešené území vždy bu de fungovat nejen jako veřejný prostor pro přiléhající bytové domy, ale i jako diagonálně průchozí prostor pro širší veřejnost . Dále vyplývá, že je důležité zachovat zde stávající náplň v podobě veřejně přístupného dětského hřiště pro různé věkové skupiny, což je i součástí zadání.

Stávající problémy a limity území

Urbánní struktura řešeného území je zcela jasně definována, a však stávající úprava tuto skutečnost plně nevyužívá. Nejednotné řešení centrálního prostranství potlačuje jeho význam a prostorovou velkorysost.

V menších prostorách mezi bytovými domy se dnes při krátkých diagonálních trasách nachází neutěšená posezení a vegetační plochy. V předprostorech domů jsou správně umístěna parkovací stání, avšak není jich zde dostatečné množství a jsou nevhodně realizovány z nepropustných asfaltových povrchů.

Většina zpevněných povrchů, herních prvků a prvků mobiliáře je již na hranici své estetické i funkční působnosti.

Ohodnocení jednotlivých dřevin bylo součástí předložené inventarizace. Všechny neperspektivní dřeviny jsou v rámci řešení navrženy k asanaci.

Koncepce řešení prostoru

Návrh se snaží maximálně využít danou urbánní strukturu řešeného území, která určuje hlavní trasy pohybu a současně charakter jednotlivých prostranství. Nejvíce energie je věnováno centrálnímu prostranství. Celá plocha je zpevněna litými povrchy, které jsou přerušeny jen prostory se vzrostlými stromy. Dané řešení prostranství výrazně sjednocuje a umožňuje větší svobodu pohybu. Rozmístění jednotlivých prvků, barevné a materiálové řešení litých povrchů pak vymezuje ucelené prostranství hřiště pro starší děti, hřiště pro mladší děti, prostranství se sousoším a volné trasy pohybu.

Jako centrální herní prvek byl zvolen dům se skluzavkou, deskový dům, stejně jako všechny domy v řešeném území, a tak je i ve stejném směru umístěn v centrálním prostoru. Hřišti pro menší děti pak výrazněji dominuje prolézačka Apollo a pískoviště přistíněné plachtami. Výrazná trojice herních prvků evokuje vesmírné stroje a laboratoře, a tak je i zbytek herních prvků zvolen tak, aby představovaly vesmírnou krajinu. Hřišti pro větší děti je ponechán prostor ve více odkrytém exponovaném rohu, hřiště pro menší děti je zachováno v klidnějším rohu pod vzrostlými stromy, tak jak je tomu i dnes. Stejně tak prostranství se sousoším je ponecháno ve stávající pozici, vhodně při hlavním vstupu do centrálního prostoru v hezké pozici vůči domům i stávajícím dřevinám.

Mezi jednotlivými centrálními prostory a po jejich obvodu je navržen litý asfalt doplněný výraznou grafikou, která vychází z tvaru asfaltu prolínajícího se do pryžových povrchů, umocňuje výtvarné vyznění vesmírné krajiny, definuje pobytová místa pro kruhové stoly se sedátky a především hlavní trasy pohybu a trasy vhodné pro dětskou jízdu na koloběžkách a odrážedlech.

V centrální ploše zůstávají zachovány všechny vzrostlé perspektivní stromy, které jsou doplněny novým jerlínem. V okolí stromů jsou zachovány dostatečně velké vegetační plochy a směrem k hřišti jsou lemovány pryžovými lavicemi, které stromy chrání a současně umožňují sezení pod jejich korunami.

Také v navazujících prostorech mezi jednotlivými bytovými domy vychází návrh z dané urbánní struktury a plně respektuje funkční dělení na předprostory a na klidové prostory za domem. Předprostory s hlavními vstupy do domů jsou doprovázeny předzahrádkami , které jsou ponechány k volné výsadbě obyvatel jednotlivých domů, což je vnímáno jako důležitý aspekt ztotožnění se s prostorem sídliště. Dále se zde nachází parkovací stání , která jsou navržena dle možnosti k rozšíření a k předláždění zatravnovací dlažbou. Stání jsou cloněna keřovými výsadbami. Klidové prostory za domem nejsou z důvodu dlouhých slepých fasád a z důvodu důlež itých tras pohybu využitelné k intimnějšímu pobytu, a tak jsou jednotlivá odpočívadla řešena jako klidová parková . Na menších zpevněných plochách, které navazují na hlavní chodníky, jsou umístěny lavičky s opěradlem nebo jednoduché stoly s lavicemi.

Zpevněné povrchy, hospodaření s dešťovými vodami

Lité pryžové a asfaltové povrchy jsou uvažovány jako částečně propustné. U obou těchto materiálů dochází k vývoji právě směrem k maximalizaci jejich vsaku. Jako propustné jsou uvažovány i povrchy parkovacích míst a odpočívadel, kde je navržena betonová dlažba s širší zatravněnou spárou. Přebytečná voda z asfaltových chodníků bude svedena do přilehlých vegetačních ploch, kdy všechny tyto povrchy budou realizovány bez vyvýšených obrub. V centrálním prostranství lze uvažovat o svedení vody do vegetačních ploch kolem stromů prostupy v pryžových lavicích, případně o vpustích svedených do podzemních vsaků.

Vegetace

Návrh plně respektuje přiloženou inventarizaci a k asanaci navrhuje stromy, které jsou hodnoceny jako neperspektivní a do budoucna představují ve veřejném prostoru riziko. Výjimkou jsou dvě mladé výsadby *Prunus cerasifera* v severozápadní části centrálního prostoru, které jsou s ohledem na velkorysost prostranství nevhodně zvoleny. K asanaci solitérních keřů a keřových porostů pak dochází tam, kde to vyžaduje nové řešení zpevněných ploch.

K asanaci je celkem navrženo 20 ks stromů.

V centrální ploše jsou k výsadbě navrženy velkokorunné stromy, kdy jeden je doplněn přímo v prostoru hřiště pro starší /*Sophora japonica*/ a další pak v obvodové části za hlavním odpočívadlem, jako náhrada za asanované dřeviny /*Acer platanoides*/. V prostorách mezi domy jsou blíže u odpočívadel k výsadbě navrženy středně velké a malokorunné výrazněji kvetoucí stromy /*Prnus avium* ‘Plena’, *Amelanchier arborea* ‘Robin Hill’/. Blíže u parkovacích stání jsou pak navrženy opět velkokorunné javory.

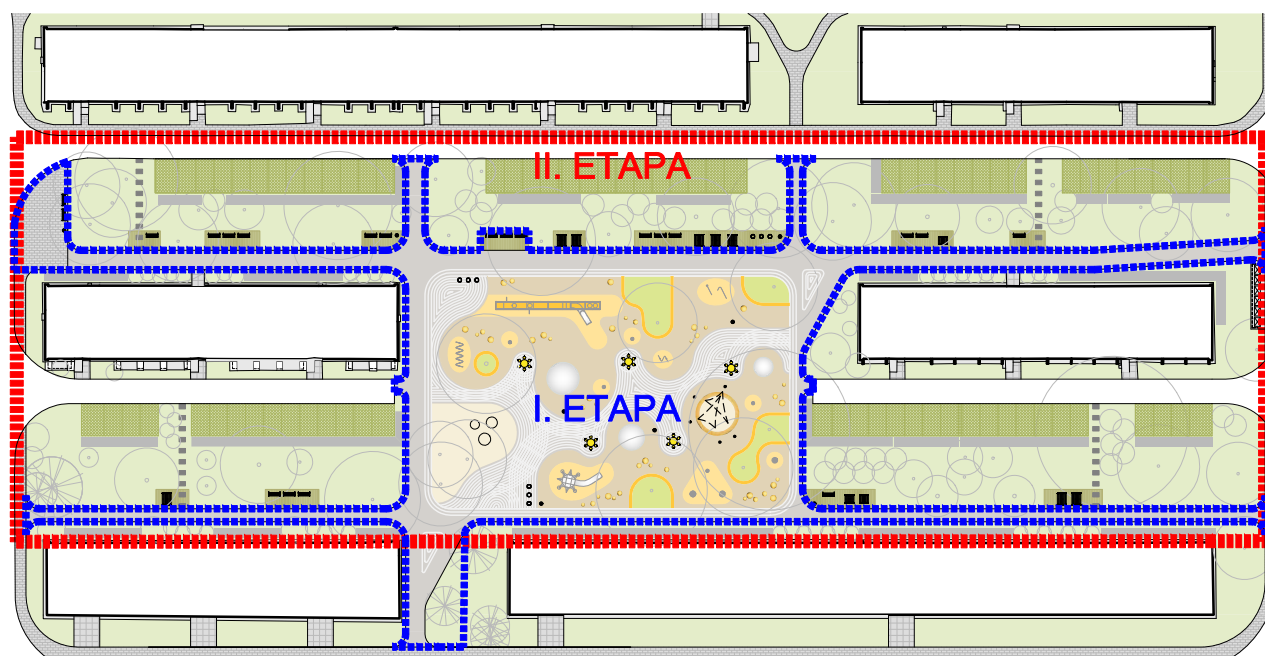
K nové výsadbě je navrženo 10 ks stromů.

Keře jsou navrženy k doplnění především jako doprovod slepých fasád bytových domů. Jde o značně přistíněná místa, a tak jsou zde navrženy tisové linie v návaznosti na odpočívadla přerušené kvetoucími keři vhodnými do stínu /*Physocarpus opulifolius*, *Hydrangea quercifolia*/. Další keřové linie jsou doplněny jako clona parkovacích míst /*Ligustrum vulgare* ‘*Atrovirens*’, *Carpinus betulus*/, případně k doplnění pěších tras /*Spiraea vanhouttei*/.

Výsadba záhonů nenáročných travin a trvalek se předpokládá v okolí stromů jen v centrální ploše.

I. ETAPA - Centrální prostranství, pochůzí asfaltové plochy				
Bourací práce, asanace	1	soub	320 000	320 000
Zřízení litých pryžových povrchů	1010	m2	3 200	3 232 000
Zřízení asfaltové	2002	m2	2 100	4 204 200
Zřízení plochy ze zatravňovací betonové dlažby	22	m2	1 650	36 300
Zřízení plochy z betonové dlažby	114	m2	1 500	171 000
Zřízení pryžových koulí, polokoulí a lavic	1	soub	680 000	680 000
Dodávka a osazení veškerých herních prvků	1	soub	6 900 000	6 900 000
Dodávka a osazení mobiliáře	1	soub	550 000	550 000
Zřízení VO, včetně dodávky svítidel	1	soub	320 000	320 000
Vegetační úpravy	1	soub	110 000	110 000
I. ETAPA - Centrální prostranství celkem			16 523 500	

II. ETAPA - Odpočívadla, parkovací stání				
Bourací práce, asanace	1	soub	650 000	650 000
Zřízení plochy z betonové dlažby /chodníky, vstupy do domu/	85	m2	1 500	127 500
Zřízení plochy ze zatravňovací betonové dlažby	1446	m2	1 650	2 385 900
Zřízení šlapákové pěšiny	90	m2	2 100	189 000
Dodávka a osazení mobiliáře	1	soub	780 000	780 000
Zřízení VO, včetně dodávky svítidel	1	soub	640 000	640 000
Vegetační úpravy	1	soub	1 200 000	1 200 000
II. ETAPA - Centrální prostranství celkem			5 972 400	

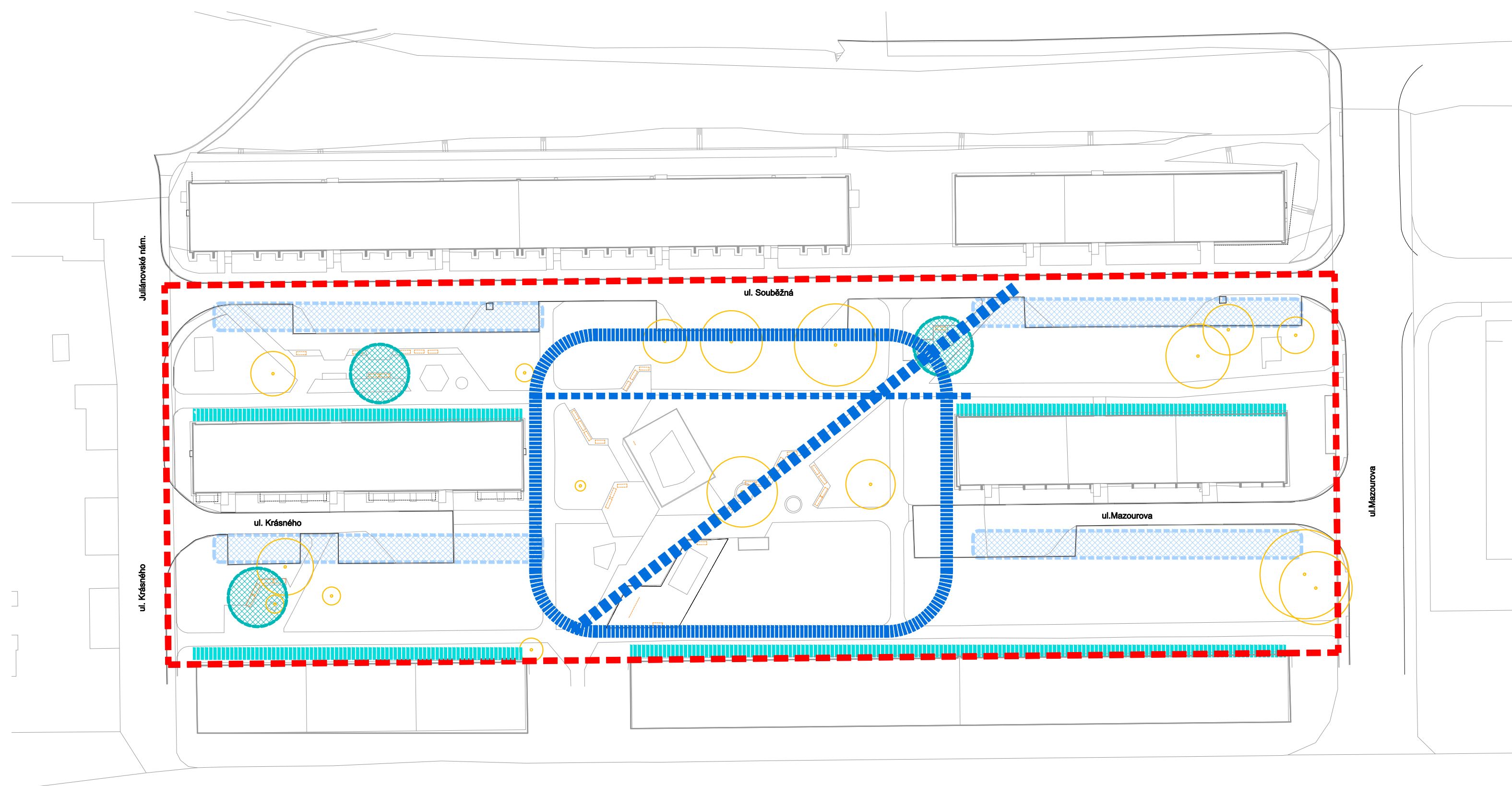

Ceny jsou předpokládány bez DPH.

Podkladem pro finanční propočet
je architektonická studie, skutečná
cena za realizaci se může lišit.

B.1 Situace širších vztahů

LEGENDA:

neucelený centrální prostor

diagonální trasa nevhodně končící v předprostoru bytových domů

chybějící důležitá trasa

parkování s nevhodně řešeným povrchem a s plně nevyužitou kapacitou

nefunkční odpočívadla

slepá fasáda

stávající neperspektivní stromy

stávající stánoucí mobiliář

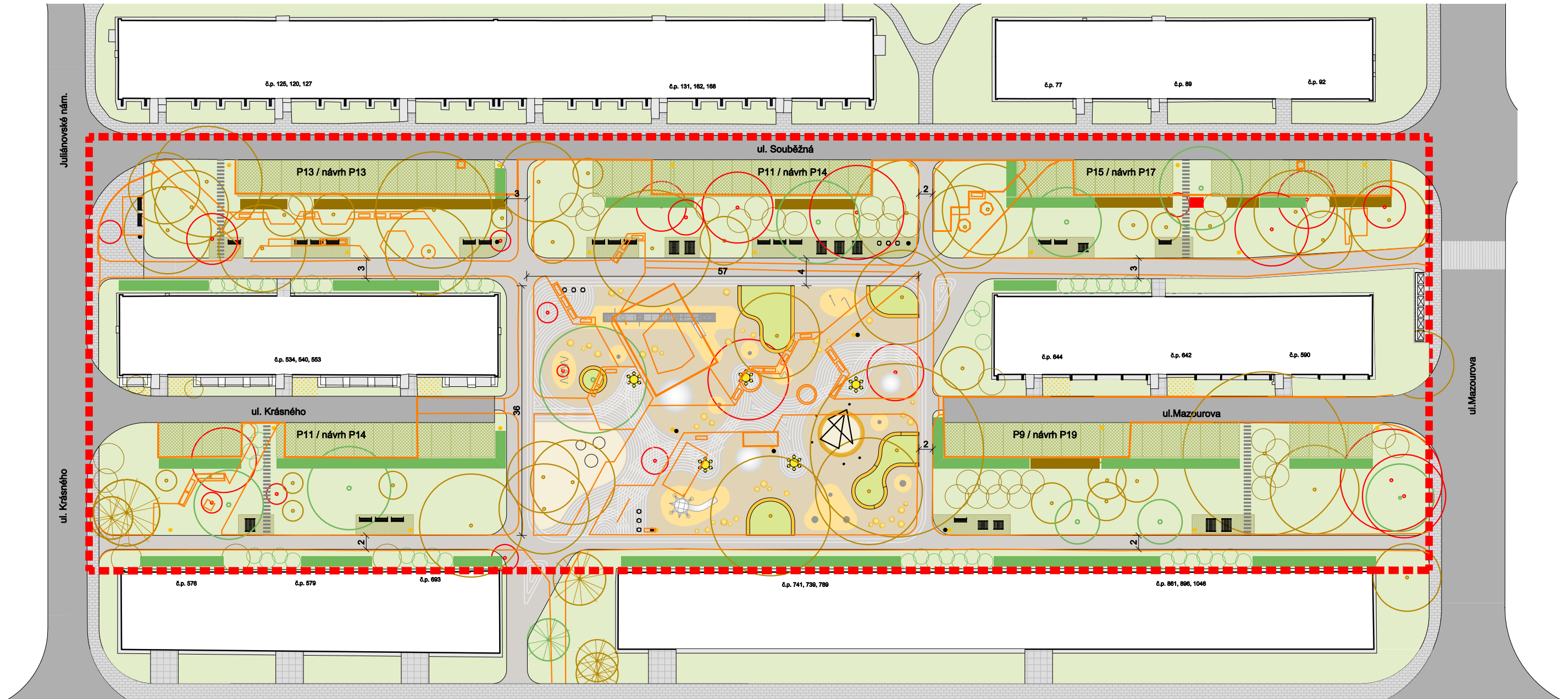

hranice řešeného území

B.2 Problémový výkres - vyhodnocení rizik a limitů území

m 1:600

LEGENDA:

- stávající konstrukce, prvky k odstranění
- litý pryžový povrch
- drenážní asfalt / drenážní asfalt s grafikou
- stávající komunikace
- betonová dlažba kladená do štěrku
- zatravňovací betonová dlažba
- betonové šlapáky v trávniku

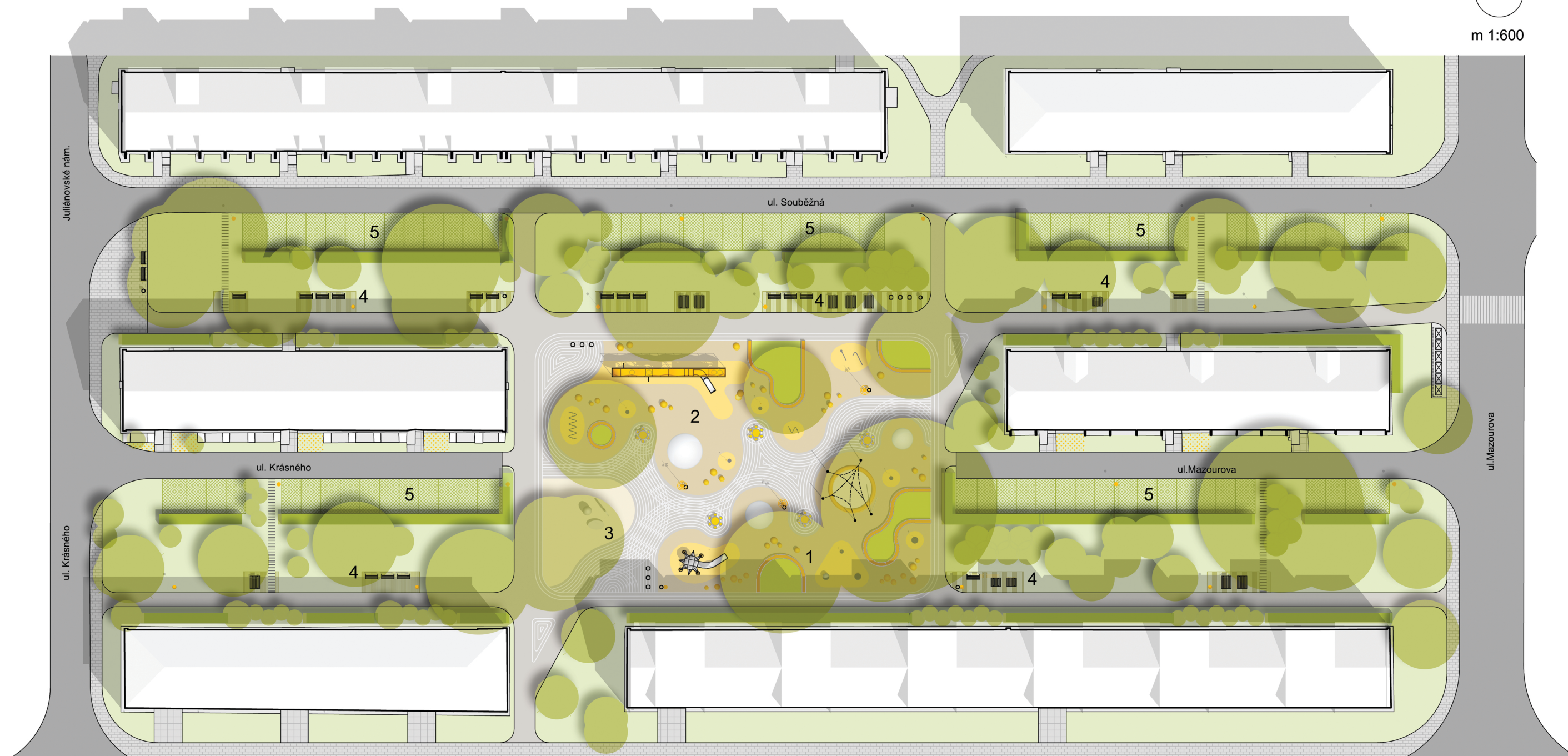
- navržený mobiliář, veřejné osvětlení
- stávající stromy listnaté, jehličnaté
- stávající keře, keřové linie
- stávající stromy, keře navržené k asanaci
- navržené stromy listnaté, jehličnaté
- navržené keře, keřové linie
- navržené záhony travin a trvalek
- předzahrádky

LEGENDA MÍST:

1. Dětské hřiště pro věkovou skupinu 5+
2. Dětské hřiště pro věkovou skupinu 2+
3. Prostranství se sousoším
4. Odpočívadlo s mobiliářem
5. Parkovací stání - původně 59 míst, navrženo 78 míst

m 1:600

LEGENDA:

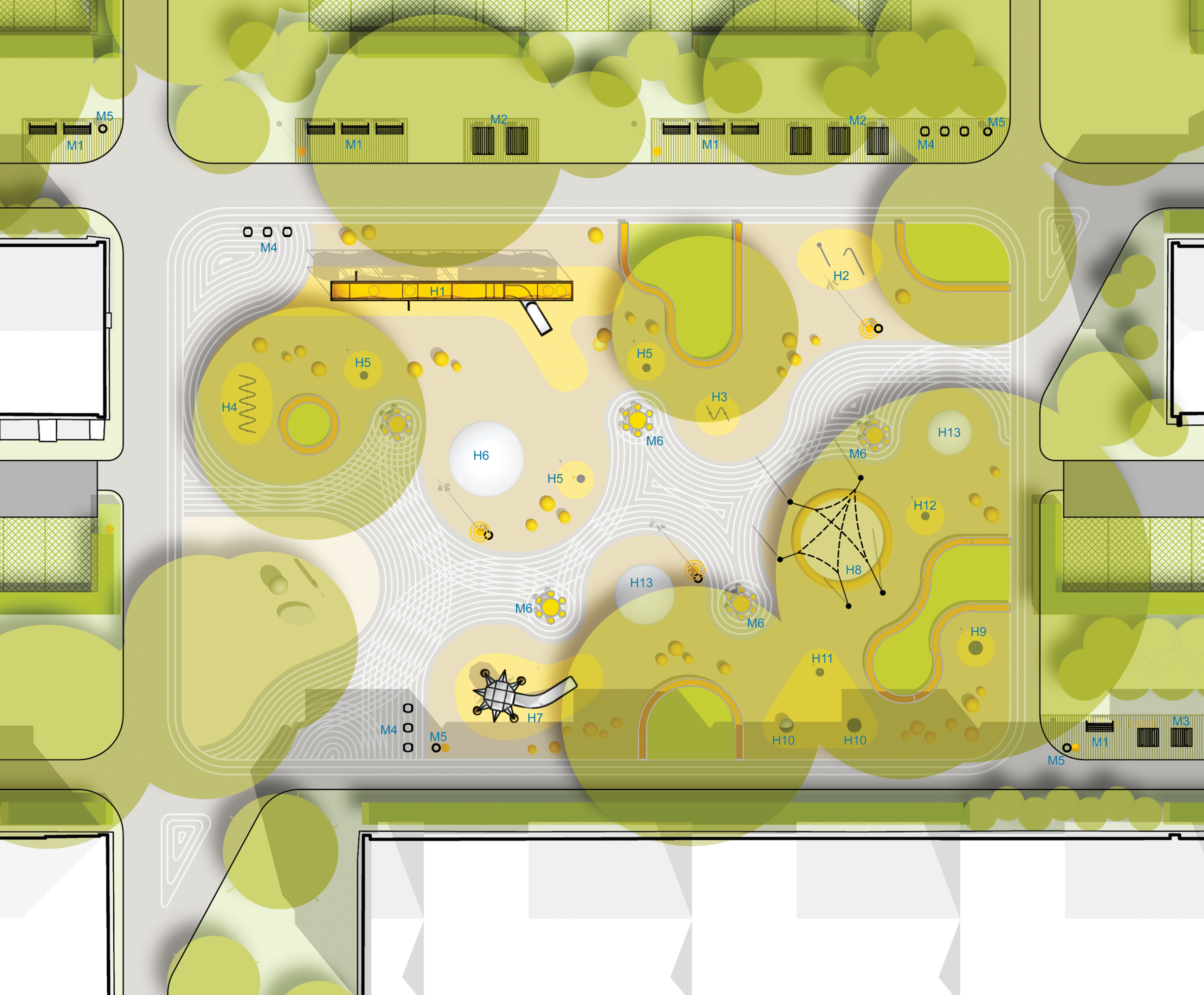
	litý pryžový povrch
	drenážní asfalt / drenážní asfalt s grafikou
	stávající komunikace
	betonová dlažba kladená do šterku
	zatravnovací betonová dlažba
	betonové šlapáky v trávniku
	navržený mobiliář, veřejné osvětlení

	stromy listnaté, jehličnaté
	keře, keřové linie
	záhony travin a trvalek
	předzahrádky
	trávník

LEGENDA MÍST:

1. Dětské hřiště pro věkovou skupinu 2+
2. Dětské hřiště pro věkovou skupinu 5+
3. Prostranství se sousoším
4. Odpočívadlo s mobiliářem
5. Parkovací stání - původně 59 míst, navrženo 78 míst

B.4 Celková situace návrhu

m 1:250

LEGENDA HERNÍCH PRVKŮ:

Dětské hřiště pro věkovou skupinu 5+

H1 Prolézací dům se skluzavkou	1 ks
H2 Prolézačka špagetky	1 ks
H3 Prolézačka špagety	1 ks
H4 Prolézačka spirála	1 ks
H5 Prolézačka špageta	3 ks
H6 Skluzavka vysoká hora	1 ks

Dětské hřiště pro věkovou skupinu 2+

H7 Prolézačka Apollo se skluzavkou	1 ks
H8 Kruhové pískoviště stíněné plachtami	1 ks
H9 Zvonkohra houby	1 ks
H10 Hnízdo	2 ks
H11 Prolézačka výhonek	1 ks
H12 Kolotoč vichřice	1 ks
H13 Skluzavka hora	2 ks

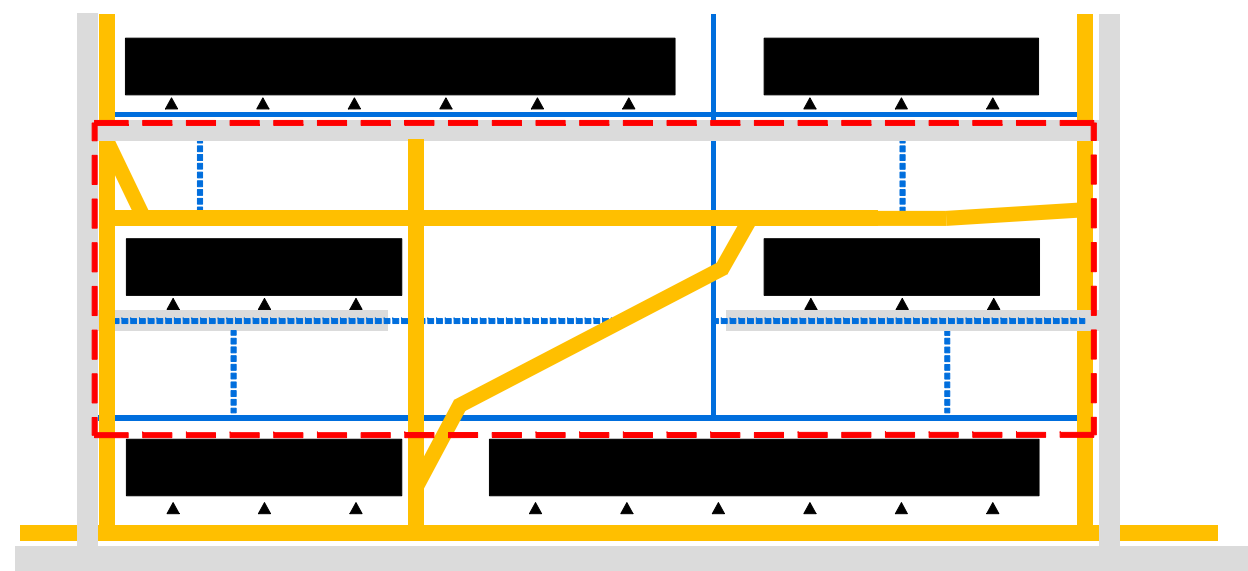
LEGENDA MOBILIÁŘE:

M1 Lavička s opěradlem a područkami	21 ks
M2 Stůl s lavicemi délky 1,8 m	8 ks
M3 Stůl s lavicemi délky 1,2 m	3 ks
M4 Stojany na kola	9 ks
M5 Odpadkový koš	8 ks
M6 Kulatý stůl se sedátky	5 ks

LEGENDA:

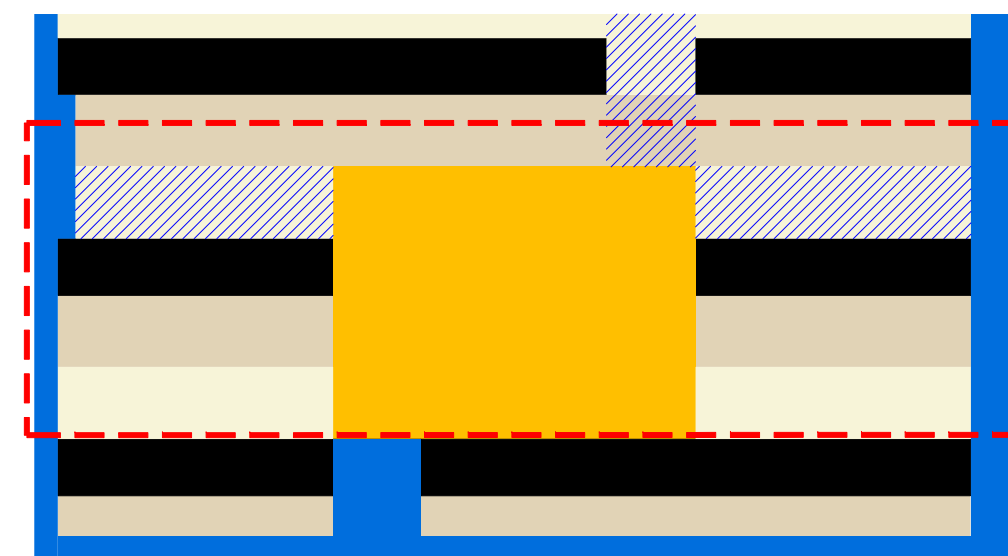
	litý pryžový povrch /1 010 m²/
	pryžvé koule a polokoule / Ø 1m, 0,8m, 0,6m, 41ks /
	pryžvá lavičky - lem záhonu /v. 20 cm, 40 cm, š. 40 cm, celková délka 80 m/
	drenážní asfalt / drenážní asfalt s grafikou
	stávající komunikace
	zatravnovací betonová dlažba
	navržený mobiliář, veřejné osvětlení
	stromy listnaté, jehličnaté
	keře, keřové linie
	záhony travin a trvalek
	trávník

Provozní schéma

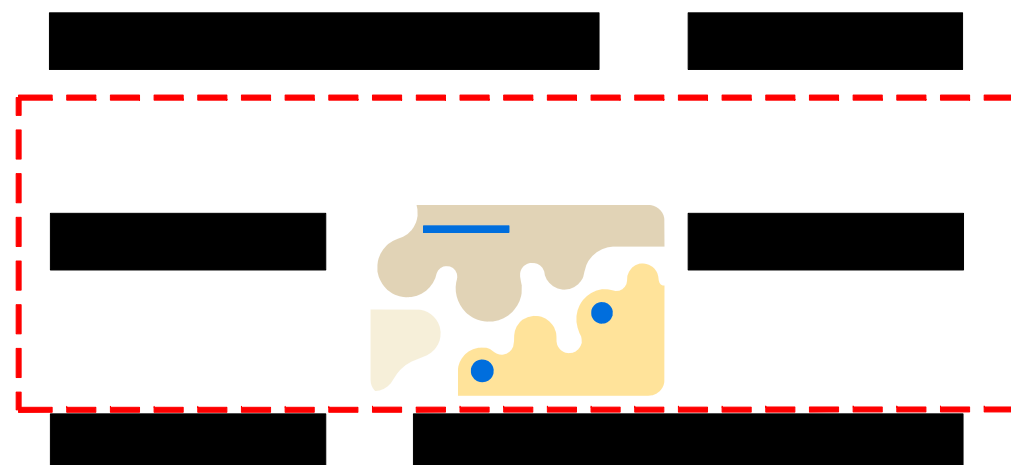
- hlavní pěší trasa
- pěší trasa
- pojižděná komunikace

Funkční schéma

- centrální pobytový a komunikační prostor - významný veřejný prostor
- předprostory bytových domů /předzahrádky, parkování/ - polosoukromý prostor
- klidové pobytové prostory „za domem“ - poloveřejný prostor
- obvodové komunikační trasy - zcela veřejný prostor
- komunikační a pobytové prostory i pro veřejnost

Koncepční schéma centrálního prostoru

- dětské hřiště pro starší /věk 5+/
dětské hřiště pro mladší /věk 2+/
prostranství se sousoším
-
-
- výrazné herní prvky

Přůžkové lavice

Přůžkové koule a polokoule

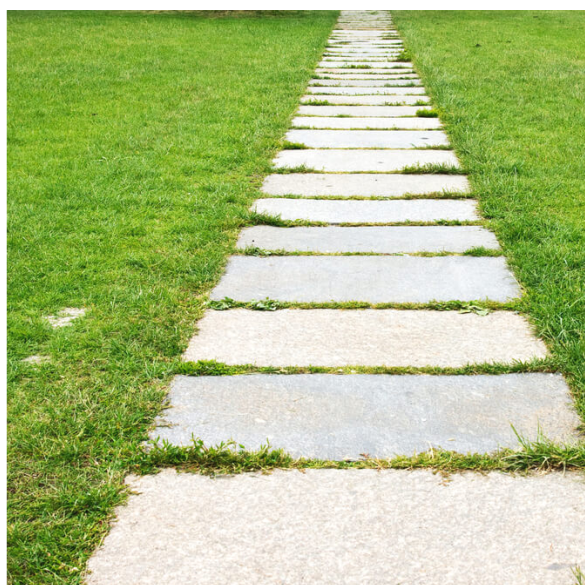
Litý přůžkový povrch

Zatrávňovací betonová dlažba

Asfaltový povrch s grafikou

Betonové šlapáky v trávniku

Zatrávňovací betonová dlažba

Asfaltový povrch s grafikou

B.7 Návrh typů zpevněných povrchů - inspirační foto

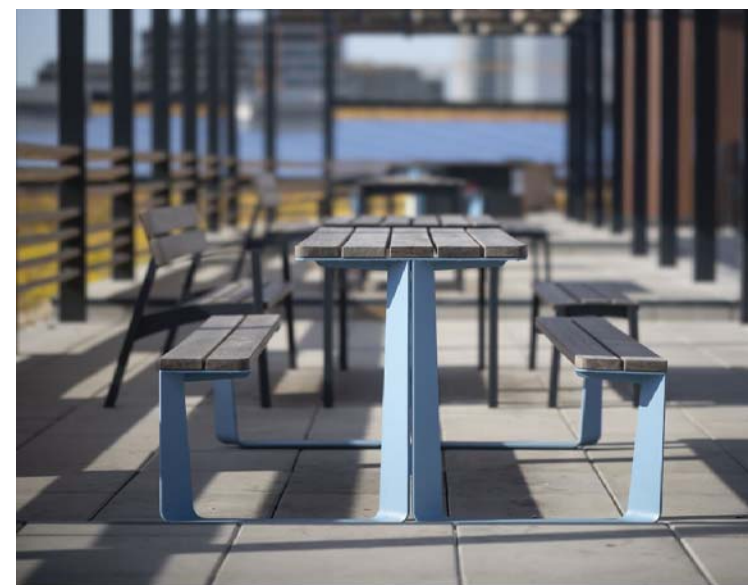
Kulatý stůl se sedátky

Stojany na kola a koloběžky

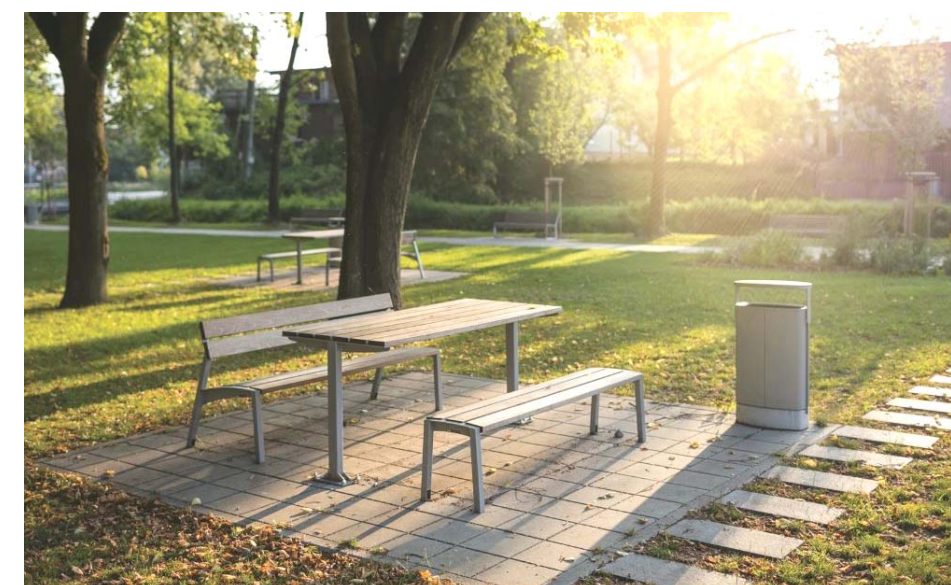
Lavička s opěradlem a područkami, kovová konstrukce, dřevěné lamely

Stůl s lavicemi, kovová konstrukce, dřevěné lamely

Odpadkový koš, kovové tělo, 120 l

Odpočívadlo s lavicemi a se stolem

B.8 Návrh typů mobiliáře - inspirační foto

Prolézačka dům se skluzavkou /H1, 5+/

HŘIŠTĚ 5+

Skluzavka vysoká hora /H6, 5+/

Prolézačka spirála /H4, 5+/

Prolézačka špagety /H3, 5+/

Prolézačka špageta /H5, 5+/

Prolézačka špagtky /H2, 5+/

B.9 Návrh typů herních prvků - inspirační foto

Prolézačka Apollo se skluzavkou /H7, 2+/

HŘIŠTĚ 2+

Kruhové pískoviště s pryžovým lemem /H8, 2+/

Skluzavka hora /H13, 2+/

Hnízdo /H10, 2+/

Prolézačka výhonek /H11, 2+/

Kolotoč vichřice /H12, 2+/

Zvonkohra houby /H9, 2+/

Acer platanoides - javor mlíč

Sophora japonica - jerlín japonský

Prunus avium 'Plena' - plnokvětá třešeň ptačka

Amelanchier arborea 'RobinHill'

Extenzivní záhon

Taxus baccata - tis červený

Physocarpus opulifolius - tavola

Hydrangea quercifolia - hortenzie dubolistá

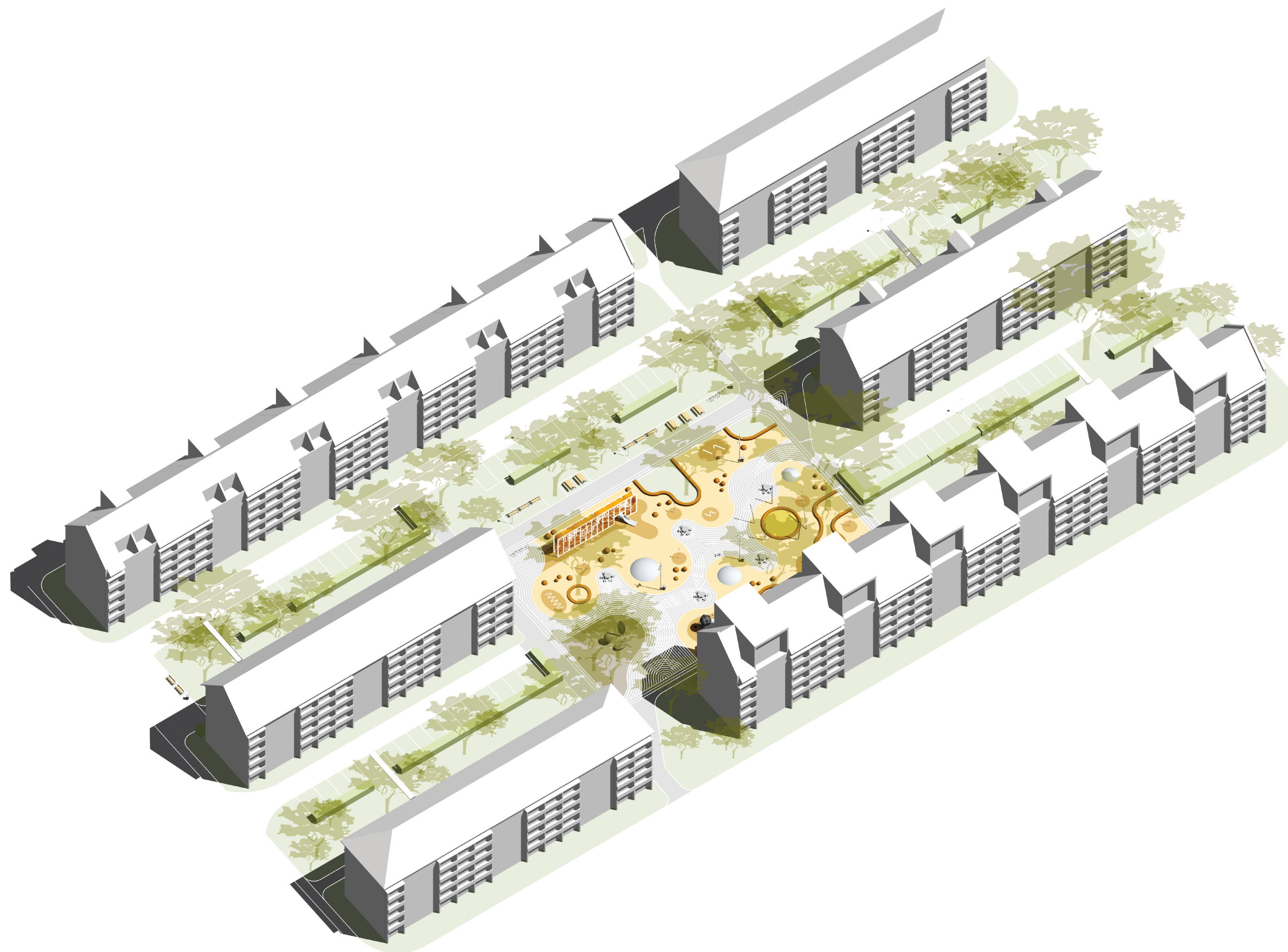

Ligustrum vulgare

Spiraea vanhouttei - tavolník

B.10 Návrh typů vegetačních prvků - inspirační foto

B.11 Axonometrie návrhu

B.12 Perspektivný návrh

